

# Atheroomcysten sneller verwijderen

Aileen Keerveld, Michiel Bos

De meeste huisartsen verwijderen een atheroomcyste door met een scalpel een ellipsvormige incisie in de huid te maken. Een alternatieve methode, waarbij met een stansbiopteur een kleine opening in de huid wordt gemaakt, geeft echter kleinere littekens, behoeft een kortere operatietijd en heeft weinig recidieven.

Bij de stansmethode maakt de arts onder infiltratie-anesthesie met een stansbiopteur (3 tot 5 mm) een incisie in de top van de atheroomcyste. Daarna drukt hij de inhoud van de cyste uit en verwijdert hij de cystewand met een pincet. Ten slotte sluit hij de wond (een of twee hechtingen).

Wij vroegen ons af of de stansmethode sneller is dan de excisiemethode en of de stansmethode meer recidieven geeft dan de excisiemethode. We zochten op 20 december 2018 in PubMed met de zoektermen: (“Epidermal Cyst”[Mesh] OR “epidermal inclusion cysts”) AND (“punch incision”). Dit leverde drie resultaten op, waarvan twee gerandomiseerde onderzoeken relevant waren.<sup>1,2</sup>

## RESULTATEN

In het onderzoek van Lee et al. werden 31 atheroomcysten met de stansmethode verwijderd en 29 met de excisiemethode.<sup>1</sup> Alle atheroomcysten waren 0,5 tot 3,5 cm groot, niet-geïnfecteerd en werden verwijderd door dezelfde dermatoloog. Na 14 tot 29 maanden vond telefonische follow-up plaats. De littekens waren gemiddeld kleiner in de stansgroep (0,73 cm) dan in de excisiegroep (2,34 cm). Er trad een recidief op in de stansgroep (3,2%). In de excisiegroep waren er geen recidieven; wel hadden twee patiënten last van langdurige roodheid en inflammatie van de operatiewond.

De gemiddelde operatietijd was 12,7 minuten in de stansgroep en 21,6 minuten in de excisiegroep. Bij cysten groter dan 2 cm was de operatietijd juist langer in de stansgroep (n = 5; 30,8 minuten) dan in de excisiegroep (n = 4; 24,8 minuten).

In het gerandomiseerde onderzoek van Cheeley et al. verwijderden aios chirurgie 19 atheroomcysten met de stansmethode en 21 met de excisiemethode.<sup>2</sup> Het betrof niet-ontstoken atheroomcysten van 1 tot 3 cm op de romp. De ingreep met de stansmethode duurde gemiddeld 12,5 minuten en met excisiemethode 13,8 minuten. Het litteken was gemiddeld kleiner in de stansgroep (10,2 mm) dan in de excisiegroep (19,6 mm). Na 16 maanden follow-up rapporteerden drie patiënten (15%) in de stansgroep een recidief en twee patiënten (10%) in de excisiegroep. Er traden zeven complicaties op in de stansgroep (tweemaal dehiscentie, eenmaal infectie, eenmaal bloeding, eenmaal pijn, tweemaal wondvocht) en acht in de excisiegroep (driemaal dehiscentie, eenmaal infectie, eenmaal hematoom, driemaal pijn).



De stansmethode is een goed alternatief voor de conventionele excisiemethode om atheroomcysten kleiner dan 2 à 3 cm te verwijderen.

Foto: Wikipedia

## BESPREKING EN TOEPASBAARHEID IN DE PRAKTIJK

Het is opvallend dat de aios chirurgie in het tweede onderzoek ongeveer net zo lang deden over de stansmethode als de dermatoloog (bijna 13 minuten), maar dat de dermatoloog gemiddeld langer deed over een ellipsexcisie dan de aios chirurgie (22 versus 14 minuten).<sup>2</sup> Een mogelijke verklaring hiervoor is dat de dermatoloog ook cysten op moeilijker plaatsen verwijderde. Voor beide onderzoeken gold dat zowel de excisiemethode als de stansmethode weinig complicaties en recidieven gaven, en dat de stansmethode het kleinste litteken gaf. Aangezien onze ervaring is dat de stansmethode relatief eenvoudig is aan te leren, verwachten wij dat de resultaten in de huisartsenpraktijk vergelijkbaar zullen zijn.

We concluderen dat ook in de huisartsenpraktijk de stansmethode een goed alternatief is voor de conventionele excisiemethode bij de verwijdering van atheroomcysten kleiner dan 2 à 3 cm. ■

## LITERATUUR

1. Lee HE, Yang CH, Chen CH, Hong HS, Kuan YZ. Comparison of the surgical outcomes of punch incision and elliptical excision in treating epidermal inclusion cysts: a prospective, randomized study. *Dermatol Surg* 2006;32:520-5.
2. Cheeley J, Delong Aspey L, MacKelfresh J, Pennie M, Chen S. Comparison of elliptical excision versus punch incision for the treatment of epidermal inclusion cysts: A prospective, randomized study. *J Am Acad Dermatol* 2018;79:360-1.

Keerveld A, Bos MJ. Atheroomcysten sneller verwijderen. *Huisarts Wet* 2019;62:DOI: 10.1007/s-12445-019-0214-8.  
Erasmus MC, afdeling Huisartsgeneeskunde, Rotterdam: A. Keerveld, huisarts-in-opleiding, aileen\_keerveld@hotmail.com; dr. M.J. Bos, huisarts-epidemioloog, docent wetenschap.  
Mogelijke belangenverstrengeling: niets aangegeven.

Dit is een CAT, critically appraised topic, waarbij de auteur een evidence-based antwoord op een praktijkvraag wil krijgen.



Lees ook: Verwijdering atheroomcyste met een stansbiopteur van Bas van Dijk en Kees in 't Veld. *Huisarts Wet* 2019;62:DOI:10.1007/s12445-019-0225-5.